

An illustration of a young girl with brown hair in pigtails, wearing a blue dress with white stripes on the sleeves, sitting at a desk and reading an open book. Above her, the Hebrew word 'משילות' is written in large, gold-colored letters. To the right of 'משילות', the words 'צמ לחיות' are written in a smaller, brown, cursive font. A small brown bird is flying in the upper right corner of the background.

ד' האפערזונג ב'ים פאלן

אהר'לע האט אלעלמאָל געהאט אַבָּהאַלטענע צער אין האָרֶז.
האָט עֶרְכָּסְדָּר גַּעֲשֵׁפִירְט אַיִן כְּתָה וְוי אָנוֹ אַפְּגַעַזְנְדָעַטְעָר אַינְגָּל
וּוָסָס קִינְעָר וּוְיל אִים נִישְׁתְּקַעְנוּ אָנוֹ מִיטְטִילְוָן מִיט אִים. קִינְדָּר
עַנְעַנְעָן גַּעֲשְׁטָאַנְעָן אַיִמְמִיטָן בִּיתָה אָוֹן גַּעֲשְׁמוֹעָסְט פָּוּ דָאָס אָוֹן
עַנְעַנְעָן, אַבְּעָר וּוְעָר הָאָט פַּרוֹבִירְט צָו זַאֲגָן עַפְעָס, הָאָט מָעַן אִים
גִּישְׁתְּ צְוֻעָהָרְט אָנוֹ זַיְדָ נִישְׁתְּ גַּעֲרָכְנִיט מִיט זַיְינָע וּוּרְטָעָר אָוֹן
גַּעֲדָאַנְקָעָן, וּוּגַּלְיָיךְ עָרְ וּוּאַלְטָ גַּעֲנוֹנוּ אַוְאַנְטָ.

אווי ווי עס האט אים וויא געוווען ווי א שטאר
איין הארץ. "וואס בין איך אנדרערש פון אלע חביבם?" האט ער זיך
געוואונדערט וווען טערערן גיסו פון זינען אויגן. זיין שוערטסטע
טמינוט איין אַנְגָּקּוּמָן וווען די חביבים זענען געפֿאָרָן אויף קְבִּרִי
צדיקים. אלע האבן זיך געטראָפּוֹן אַחֲרֵיכֶּן צו זיצן אויפּן באָס. און די
איינציגסטע פְּלָאָז זואָס איין געבליבּן לִידִיג אַיז געוווען נְעָבָן
אהָרָעָלָע. זיין הארץ איין צעגאנגען און צעפֿיצְלָט געוווארן אויף
ברענענדע שטילעה. וווען זיך זענען אַראָפּ דְּאוּנוּנָען בְּיַם צִיוֹן
פּוֹנְגָּעָם צִדְקָה. האבן אלע געשפָּאנָט צוֹווֹי זְרִיחַ חֲבִירִים צוֹזָאָמָעָן אָוֹן
בְּנָאָר ער איין געגאנגען אלְלִין. "וואס וויל איך דען פון זַיִי?", האט ער
געטראָכְט צו זיך, "סְרָפְּ הַכְּלִין שְׁמִיכְלִין, בֵּין איך דָאָס נִישְׁט
וועזרד?"

עקבו די ליבט ביטים הייליגו ציון האט ער אויסגעפלאלצט אין א גענווין, ער האט געדאוננט און אויסגענגאַסן זיין הארץ. דארט האט ער אנדעקט אוּ תפלה פון הארכֶן טִיפָּוֹן קען העלפָּן און אוּסְּהִילְּן.
פָּוֹן דָּאוּ אַיִּם בָּעֵסֶר גַּעֲנוֹאָרוֹ אַוּ ערְּ האַט אַגְּנָהָוִיְּבָּן צָוּ לעַבְּן
אָ גּוֹטָן לְעַבְּן... דָּאוּ האַט זִיךְ אַהֲרֻןְּ עַלְּ דָּעַרְמָאנְט אַוּ פָּאַרְשָׁתָּאַנְּעָן
זָוָּאָס ערְּ האַט גַּעֲלָרְבָּסְט אַיִּן דִּי מַעְשָׂה: דָּעַרְ הַיְּקָעְדִּינְגָּעָר אַיִּ
אַגְּנָעָקָומָעָן צָוּ דִּי שְׁוּעוּרָעָ מִינְוָת וּוּעָן ערְּ האַט זִיךְ דָּעַרְזָעָן אַוּ זִיין
סּוֹף אַיִּן נָבָט, אַוּ דָּקָא פָּוֹן טִיפָּעָנִישָׂ פָּוֹן דִּי שְׁוּעוּרִיקִיט אַיִּ
עַקְוּמָעָן די גַּאנְצָעָ יְשֻׁוָּה.

אין דער מעשָׂה פון דער וואך האבן מיר געען א שטורעמעיש צעטורייסלונדע פאסירונג. דער חגר זואס האט נישט געקענטז גיינ האט איין טאג באשלאָן זיך צו שטיַּרְקָן, און מיט דרייסטקייט האט ער געמאָלְדוֹן פֿאָר זינע אַבְּערְגַּעֲנְגְּעָנְגָּעָן בְּרִיאָעָר: "אַיך וויל זיך אלְלִין ברענְגָּעָן פרְנָסָה, אָן זיינְגָּעָה אַנְגָּעָן אַין אַיִּיך". קִיט גְּרוֹס אַשְׁטְּרָעְנְגָּג אֶבעָר מיט אַשְׁטְּרָקָע ווילְן דִּינְגָּט ער אַוְאנְגָּן אָן אַנְמָן (באָגְלִיבְּטָעָר מעונְטָש). ער בעמְכִּי מִזְבְּחָתָן זֵיזְבָּלְטָן אָנוֹ זֵיזְאָן זֵיזְאָרְזִים אַזְבְּזִים וועגן.

די זואנן פארט, אין עטליכע טאג ארכום וועלן זיין אנטקוממען אין מאرك צו
מאן געשעטען און פאַרדיינען געלט, און וועלן נישט דארפֿן מער
זאמליען צדקה.

דער נאכט איז אראפ, דער נאכט בעט פונעם חיגר מען זאל בליבין איבערניעטליגן אין קראעטשמע, אבער עיר וויל נישט. זי' ועיצן פאר מיט די נסעה. און אין דגע צעפאלן אלע פלענער און צעטשטערין זיך פאר זיין זי' ייינע איינז. עס קראקט אוס זיא דאס זענען ד' לעכט טאג פון זיין לעבן. רוייבעס האבן זי' באלאערט, די פערד און די קאסטן געלט זענען גערויבט גענווארן, דער 'אמט' און דער באדיינער זענען אנטאלטען, און ער וווארפט זיך אראפ פון זואגן. ער האט נישט קיין צי' צו צראכטן פון שטערצן, נאר אין זאך שטייט פאר זיינע אונז - ער זאל קענין בליבין לעבן. מיט אביסל גראז זענען נישט פאסיג צום עסן שפיינט ער זיך. ער קרייט און עסט פארשידעע סארטען גראזן, און זי' עס וויזט אויס זועט ער דא איזסיגן... און זיין גוף זועט זיין דא פארווארטן זי' א פבר פאר די חיוט פון וואלד.

דער סוף דער גענטערט זיך. דער יאוש פרובייט זיך צו שטארקן אין אים.
די שיואקִיט באיזיט אים בעמעט. אבער אין זיין הארכָ האט ער זיך נישט
פאר געשטעלט ווי וויט זיין ישועה איז באהאלטען דוקא דא וואו ער עסט
די ביטער גראז. עטלייכּ שעוט עונגען פראָבּ, און ער איז זויער אמאָל
הונערין, ער געטט נאָכְמָאָל גַּזְאָן, נאָר דאסְכָּאָל איז דַּאָס גענווען אָ
גַּיְעָר סָאָרֶט גַּזְאָן, וואָס אָגְטָטָר דַּעַם איז גענווען אָוָרְצָל, אָן אָגְטָטָר
דַּעַם וּוְאָרְצָל איז גענווען אָדָומִיט, אָפָּן פָּונְדָּא אָיז שׂוֹן דִּי וּוְגַּגְגָּן אָנְטָן צָו
זַיְעַן ישועה אָן ער זָאֵל זָוְכהּ זַיְעַן צָו גַּיְינָן אוֹפִּי זַיְעַן אַיְגָּעָן פִּיס
זַיְעַן גַּוְרָבִּיְיָן באָחָד האָדָם



סְפִנְרִי מַעֲשָׂיוֹת מְשֻׁנִים קָדְמּוֹנוֹת

מְעַשָּׂה ג' - דָעֵר הַינְקָעְדִּיגָעֶר (2)

וְוָאָס הָאָט ڏעֲרַצְיִילַט רְבָנוּ נְחַמֵּן מְבָרָסְלַב זַיְעַ"א

הָאָט ڦָס אִים אָנוּעַק גִּיטְרָאָגִין אַהֲרָן. וְוָאָס טָאג אָונָן
נְאָכַט קוּמְעָן זַיְה צָום אָוִיפָה. ڦָעֵר קוּקְט זַיְה אָרוֹם.
אוֹן ڦָעֵר אִיז שְׂוִין ڏָאָרְט (וּוּ טָאג אָונָן נְאָכַט ڏָהִיְינָו דִּי זָוָן
מִיט ڏָעֵר לְבָנָה קוּמְעָן זַיְה אַיְן אַיְנָעָם צָום אָוִיפָה)
הָאָט ڦָעֵר גִּיחָעָרְט וּוּ דִי זָוָן מִיט ڏָעֵר לְבָנָה שְׁמוֹסִין.
אוֹן דִּי זָוָן הָאָט זַיְה גִּיקְלָאָגֶט פָּאָר ڏָעֵר לְבָנָה.
בְּאָשָׁר ڦָס פָּאָר הָאָנְדָּז אִין בּוּיְם וְוָאָס ڏָעֵר בּוּיְם
הָאָט אַסְאָה צְוּוִיְגַּיְן אוֹן פִּירְוָת אָונָן בְּלָעַטְלִיהָ.
אוֹן אִיטְלִיכָּעַ צְוּוִיְגָה אָונָן אִיטְלִיכָּעַ פְּרִי אָונָן
אִיטְלִיכָּשׁ בְּלָעַטְלִיל. הָאָט אַיְן זַיְה אַבְּאַזְוֹנְדָעָרָע
סְגָולָה. ڏָאָס אִיז מְסֻגָּל צַו קִינְדָעָר. אָונָן ڏָאָס
אִיס מְסֻגָּל צַו פְּרָנָסָה. אָונָן ڏָאָס אִיז מְסֻגָּל ڦָס
זָאַל הַיְלִין ڏָאָס חֹלְאָתָה. אָונָן ڏָאָס אִיז מְסֻגָּל צַו
אִיז אַנְדָעָר חֹלְאָתָה.

אִיטְלִיכָּס פִּיאַיל פָּוּן ڏָעַם בּוּיְם. אִיז מְסֻגָּל צַו
אִיז אַנְדָעָרָע זָאַה. אָונָן ڏָעַם בּוּיְם וְוָאָלָט ڦָעַם
גִּידָאָרְפָט אָן טְרָעַנְקָעָן. אָונָן אָז מְזָאַל אִים אָן
טְרָעַנְקָעָן. וְוָאָלָט ڦָס זַיְיעָר מְסֻגָּל גִּיוּעָן. אָונָן
לֹא דִי אֵיךְ טְרָעַנְקָאָם נִיט אָן. שְׁיַיְן אֵיךְ נְאָה
אָוִיפָה אִים, אָונָן פָּאָר טְרִיקִין אִים.

הָאָט זַיְה דִי לְבָנָה אָן גִּירְוָפָן (צַו ڏָעֵר זָוָן) דַו ڙָאָרְגָּסְט
אַפְּרָעָמְדָע ڙָאָרגָה. אֵיךְ וּוּעַל דִּיר ڏָעֵר צְיִילְין מִין
דָּאָגָה. בְּאָשָׁר אֵיךְ הָאָב טְוִיזְנָט בְּעָרָג. אָונָן אָרוֹם

אַמְּאָל אִיז ڦָעֵר גִּיקְוָעָן צַו אִין קְרִיְיטִיכָּז וְוָאָס ڦָעֵר
הָאָט נְאָה אַזְוִי אִין קְרִיְיטִיכָּז נִיט גִּיגָעָסִין. אִיז
אִים ڏָאָס קְרִיְיטִיכָּז זַיְיעָר גִּפְעָלִין מִחְמָת ڦָעֵר
הָאָט גִּיגָעָסִין אַלְאָנְגָע צִיְיט קְרִיְיטְכָּצָעָר. אָונָן ڦָעֵר
הָאָט זַיְיִ שְׂוִין גִּיקְאָנָט. אָונָן אַזְוִי אִין קְרִיְיטִיכָּז.
הָאָט ڦָעֵר נְאָה נִיט גִּיזְעָהָן. הָאָט ڦָעֵר זַיְה מִיְיָשָׁב
גִּיוּעָן. ڦָעֵר וּוּעַט ڦָס אֹוִיס רִיְסִין מִיט ڏָעַם וְוָאָרְצִיל.
אִיז גִּיוּעָן אַוְנְטָעָרִין וְוָאָרְצִיל אִין דּוּמִיט. אָונָן
ڏָעֵר דּוּמִיט אִיז גִּיוּעָן פִּיר עַקְיִיכִיק אָונָן אִיטְלִיכָּעַ
זַיְיט פָּוּן ڏָעַם דּוּמִיט הָאָט גִּיהָאָט אַיְן זַיְה אִין
אַנְדָעָרָע סְגָולָה.

אָוִיפָה אִין זַיְיט פָּוּן ڏָעַם דּוּמִיט אִיז גִּישְׁטָאָנְגָעָן אַנָּ
גִּישְׁרִיבָן. אַז ڦָועַר ڦָס וּוּעַט אָן גִּעְמָעָן בַּיִּ ڏָעֵר
זַיְיט. וּוּעַט ڦָס אִים טְרָאָגִין אַהֲרָן וּוּ דִי זָיְן מִיט
נְאָכַט קוּמְעָן זַיְה צָום אָוִיפָה ڏָהִיְינָו וּוּ דִי זָיְן מִיט
ڏָעֵר לְבָנָה קוּמְעָן זַיְה צָום אָוִיפָה אַיְן אַיְנָעָם. וּוּ
ڏָעֵר הָאָט אֹוִיס גִּרְיִסִּין ڏָעַם קְרִיְיטִיכָּז מִיט
ڏָעַם וְוָאָרְצִיל (וְוָאָס ڏָאָרְט אִיז גִּיוּעָן ڏָעֵר דּוּמִיט) הָאָט
זַיְה מְזָדָמָן גִּיוּעָן. אַז ڦָעֵר אָן גִּינְוָמָעָן בַּיִּ
ڏָעֵר זַיְיט. (ڏָהִיְינָו בַּיִּ ڏָעֵר זַיְיט וְוָאָס ڦָס אִיז מְסֻגָּל ڦָס
זָאַל אִים טְרָאָגִין צַו ڏָעַם אָוָרְט וְוָאָס טָאג אָונָן נְאָכַט קוּמְעָן זַיְה
צָום אָוִיפָה).

אין די פיס. שיט ממען זי אונטער פון דעם פול
פון דעם וועג. האבען זי כח אין די פיס.

בכון זאלסטו אהין גיין וואבן דארט איז דא
אסאך פול וועסטו האבן איין רפואה. אויף די
פיס (דאש האט אלץ די זון גירעט צו דער לַבָּנָה) און ער
הערט דאס אלץ (הינו דער וואס האט קיין כח ניט
גיהאט אין די פיס האט דאס אלץ גִּהְעָרֶט).

דער וויל האט ער א קיק גיטאן אויף דעם
דומיט אויף דער אנדרער זייט. האט ער
גיזעהן דארט איז גישטאנען אן גישריבן איז
ווער עס וועט אן געמען בי דער זייט. וועט עס
אים טראגן צו דעם וועג וואס עס גיעען פון אים
ארויס מה וועגן (הינו דער וועג וואס אויבין איז
גישטאנען וואס די זון האט מודיע גיוען דער לַבָּנָה)
האט ער אן גינומען בי דער זייט. האט עס אים
אהין אָוּעָק גיטראגן (הינו צו דעם וועג) האט ער
ארוין גיטאן די פיס אין דעם וועג. וואס דער
פול איז א רפואה צו די פיס איז ער תיכף
גיהילט גיוארין.



די טויזנט בערג. איז דא נאך טויזנט בערג. און
דארט איז דאס אורט פון שעדים. און די שעדים
האבן הינירשע פיס. האבן זי קיין כח ניט אין
די פיס. בעמען זי כח פון מיינע פיס. און מחת
דעם האב איך קיין כח ניט אין מיינע פיס. און
איך האב א פול (הינו א שטוף) וואס דער פול
אייז א רפואה צו מיינע פיס. קומט א ווינט און
טראגט אים אָוּעָק.

האט זיך די זון אן גירופן אדאס זאָרגֿסטָג. איך
וועל דיר זאגין אָרְפּוֹאָה. באָשֶׁר סע פֿאָר האַנְדִּין
א וועג. און פון דעם וועג צו טיילין זיך פֿמָה
וועגן.

אייז וועג איז פון צדיקים. אָפִילוּ דער צדיק וואס
ער איז דא. שיט ממען אים אונטער דעם פול פון
דעם וועג אין איטליךן טראט. און איטליךן
טראט וואס ער טזט. גייט ער אלץ אויף דעם
פול.

אונ סע פֿאָר האַנְדִּין אָ וועג פון אָפִיקוֹרֶסִים אָפִילוּ
דער אָפִיקוֹרֶס וואס ער איז דא. שיט ממען אים
אונטער דעם פול אין איטליךן טראט פֿגּ'ל.
אונ סע פֿאָר האַנְדִּין אָ וועג פון מְשֻׂגָּעִים. אָפִילוּ
אָ מְשֻׂגָּע וואס ער איז דא. שיט ממען אים
אונטער דעם פול פֿגּ'ל.

אונ אָזּוּ אָזּוּ אָזּוּ פֿאָר האַנְדִּין מה וועגן. און סע פֿאָר
האַנְדִּין א וועג. באָשֶׁר סע פֿאָר האַנְדִּין צדיקים
וואס זי זענין מקבל אויף זיך יסורים פֿירין זי
די פֿרִיצִים אֵין קִיטִין. האבען זי קיין כח ניט

לאמיר זיין פארה ערדן



די דרייטע פעלשטע - דער הינקלעדייגער (2)

- אָז ער טורךנט די בוים וואס האט אין זיך אַסָּאַן
סְגֻּוּלֹת
- בִּידְעַת תְּשׁוּבֹת זָעַנְעַן רִיכְטִיגְ
- ה. וּאַסְפָּאָרָא דָּאגָה האט די לְבָנָה דָּעַרְצִילְט?
- אָז ער האט נִישְׁתְּ כֵּה אָן די פָּוָס וּוְיִילְ די שְׂדִים
נָעָמָעַן זַיְעַר כֵּה פָּוָן זַיְנָעַ פָּוָס
- אָז זַיְטְּרוּקָעַנט די בוים וואס האט אין זיך אַסָּאַן
סְגֻּוּלֹת
- בִּידְעַת תְּשׁוּבֹת זָעַנְעַן רִיכְטִיגְ
- ו. וּוְיאָזְזִי אֵיז דָּעַר וואס האט נִישְׁתְּ גַּעֲקָעַנט גַּיְן
אוֹיסְגָּעַהְיִילְט גַּעַוָּאָרְן?
- ער אֵיז גַּעַגְּאַגְּעַן אֵין די וּוְעַג וואס די שְׁטוּבָא אֵיז אַ
רְפּוֹאָה פָּאָר די פִּיס
- ער אֵיז גַּעַגְּאַגְּעַן אֵין די וּוְעַג וואס די שְׁטוּבָא אֵיז פָּאָר
צְדִיקִים
- ער אֵיז גַּעַגְּאַגְּעַן אֵין די וּוְעַג וואס די שְׁטוּבָא אֵיז פָּאָר
מְשׁׁוּגָעִים
- ז. האַסְטָוָא גַּעַלְעַרְטָס די מְעַשָּׂה פָּוָן די זַאָרָה?
 אַיְזָמָאַל
 צְוַיָּמָאַל
 אַירְהָאָכְ גַּעַוָּאָלָט

- א. פָּאַרְוּוָס האט ער אוֹיסְגָּעַרְיִיסְן די קְרִיְיטִיכְזִ מִיטִּ די
וּוְאַרְצְלִ?
- וּוְיִילְ סְהָאָט אִים אוֹיסְגָּעַזְעַן גָּאָרְ אַלְטָעְ
קְרִיְיטִיכְזִ
- וּוְיִילְ ער האט גַּעַוָּאָלָט עַסְנָ אַוְיךְ די וּוְאַרְצְלִ
- וּוְיאָזְזִי קְרִיְיטִיכְזִ האט ער נַאֲכִישְׁתָּ גַּעַזְעַן
ב. וּוְיאָזְזִי אֵיז גַּעַוָּעָן דָּעַר דּוּמִיט וואס ער האט
גַּעַטְרָאָפְּן?
- רִינְדֶּעְכִּיגְ
- אַלְאַנְגָּעָעָ קַעְסְטָלִ
- פִּיר עַקְעַדְגִּיגְ
- ג. וּוְיאָזְזִי ער אַנְגָּקְוּמָעָן צָו פְּלָאָץ וואס טָאָג אָוָן
נַאֲכָט טְרָעָפְּן זִיךְ?
- ער אֵיז גַּעַגְּאַגְּעַן צְוּפִים
- מִיטִּ פָּעָרְד אָוָן וּוְאָגְן
- ער האט אַנְגָּכָאָפְּט דָּעַר דּוּמִיט אַוְיךְ די זַיִיט
וּוְאָס וּוְעָד עַס כָּאָפְּט אָנְזָיְתָ קָוְמָט אָנְזָיְתָ צָו פְּלָאָץ
וּוְאָס טָאָג אָוָן נַאֲכָט טְרָעָפְּן זִיךְ
- ד. וּוְאָס האט די זָוָן גַּעַקְלָאָגְט פָּאָר דָּעַר לְבָנָה?
 אָז ער האט נִישְׁתְּ כֵּה אָן די פָּוָס וּוְיִילְ די שְׂדִים
נָעָמָעַן זַיְעַר כֵּה פָּוָן זַיְנָעַ פָּוָס

טיפער געטראלט

וְאוֹ נַאֲך אֵין סְפּוּרְיָה מְעַשְׂיוֹת וּוְעַרְטָע דָּעַרְמָאָנָט דָּאָס וּוְאָרט "אַפְּיוּקוֹדָסִים"?

תשׁוּבָות אַוְיךְ די פֿרִיעַרְדִּיגְעַ וּוְאָרְ

אוֹוֹאוֹ נַאֲך וּוְעַרְט דָּעַרְמָאָנָט אֵין סְפּוּרְיָה מְעַשְׂיוֹת אַוְיךְ אַיְנָעָר וּוְאָס הָאָט נִישְׁתְּ גַּהְחָאָט פִּיס? בַּיְּזִי די
מְעַשָּׂה פָּוָן זַיְבָּן בְּעַלְעָדָס, דָּעַם זַיְבָּעָן טָאָג

וְאָסָאָרָא זַאְך וּוְאָס עַס אֵיז דָּעַרְמָאָנָט דָּא - וּוְעַרְט דָּעַרְמָאָנָט אַוְיבָּט אֵין די פֿרִיעַרְדִּיגְעַ מְעַשָּׂה? גּוֹלְנִים

דָּעַם רְבִינִּים אַזְעִית

לְהַתְּווּדָע וְלְהַגְּלוּת אֵז אַיְתָלְעָכָס וּוְאָרט וְאָס דָּא שְׂטִיטָא אֵין דָעַם הַיְּלִיגָּן סְפָר, אֵיז 'קָוְדְשִׁקְרָדִישִׁים', לוּטָעָר
'סְדוּדָות' הַתְּרָהָה'. מַעַן זָאַל יִשְׁטָט מִיְּנָעָן: "אֵז זָאָס זָעַנְעַן חַסְיָוְשָׁלָום פְּרָאָסְטָעָ מְעַשָּׂוֹת!"

צָו עַנְפָּעָרָן בְּחִינָּות אָוָן אַרְיִינְגִּין אַיְנָעָם גַּרְלָל, 02-5333372 צָו אַקְוּמָעָן דָּעַם גַּלְיָן אַיְנָמִיל - m025345040@gmail.com